

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Skjema for innhenting av høringssvar for avdeling utdanning

Innsendt	20.10.2023 16.41.33
ReferanselD	TFK177-1101718
Opplysninger om den som gir høringssvar	
Jeg ønsker å registrere høringssvar som en	
☐ Offentlig videregående skole i Trøndelag	
☒ Organisasjon/kommune/øvrig skole	
☐ Gruppe/råd (uten organisasjonsnummer)	
☐ Privatperson	
Opplysninger om organisasjon	
Organisasjonsnummer 971387416	
Organisasjonsnavn INNHERRERED NÆRINGSFORENING	
Adresse Neptunvegen 6	
Postnr 7652	Poststed VERDAL
E-postadresse post@innherrednf.no	
Oppgi kontaktperson	
Kontaktpersonens navn Arild Klokkehaug	
Kontaktpersonens stilling/rolle Næringspolitisk leder	
E-postadresse arild@innherrednf.no	
Telefonnummer 91867676	
Opplysninger om utfyller	
Navn Arild Klokkehaug	
Adresse NORDENGBAKKAN 10	
☒ Jeg har fullmakt til å sende inn dette høringssvaret.	

Informasjon om høringssvar

Velg aktuelle saker dere ønsker å gi tilbakemelding på

- STENGT! Høringssvar 1:** Prioriteringer, prinsipper og kriterier for tildeling av driftstilskudd til høyere yrkesfaglig utdanning med oppstart studieåret 2024-2025 (*Frist for innsending 21.04.2023*)
- STENGT! Høringssvar 2:** Tilpasning av opplæringstilbudet for skoleåret 2023-2024 (*Frist for innsending 19.04.2023*)
- Høringssvar 3:** Opplæringstilbudet i Trøndelag - skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur 2024-2026 (*Frist for innsending 20.10.2023*)
- STENGT! Høringssvar 4:** Justering av praksis for inntak av elever til videregående opplæring fra skoleåret 2023-2024 (*Frist for innsending 31.10.22*)

Høringssvar

Høring - Opplæringstilbudet i Trøndelag - skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur 2024-2026

Høringsinstansen ønsker å svare på:

- Både problemstillinger som er gyldige for hele fylket og som gjelder aktuell region
- Kun problemstillinger som er gyldige for hele fylket
- Kun problemstillinger som gjelder aktuell region

Velg region

Innherred

Ønsker du å svare på problemstillinger også for en tilleggsregion?

- Nei
- Ja

1. Fellesdel

1a. Hvordan stiller høringsinstansen seg til innføringen av mer individuelt tilpassede opplæringstiltak?

Alt som bidrar til at flere gjennomfører videregående opplæring stiller vi oss positive til.

1b. Hvordan stiller høringsinstansen seg til organisatorisk sammenslåing av skoler som et tiltak for å sikre bredde og kvalitet i opplæringstilbudet?

Innherred Næringsforening (INF) har på nåværende tidspunkt ikke et fast standpunkt til hvorvidt det PÅ SIKT kan være fornuftig å se på en slik organisatorisk sammenslåing. Det er imidlertid uhyre viktig at dersom noe slikt skal utredes så må utredningsarbeidet gjøres sammen med de berørte skolene, og kun dersom det er gjensidig enighet om at et slikt utredningsarbeid skal igangsettes. Det vil være svært skadelig for en slik prosess dersom avgjørelsen kommer fra fylkeskommunen og settes i gang uten at det er skolene selv som får ha hånda på rattet. Dette må utredes primært for en eventuell gevinst for skole, elever og lokalt næringsliv, sekundært for økonomiske innsparinger.

1c. Støtter høringsinstansen de foreslåtte forslagene til innsparingstiltak, eller bør fylkesdirektøren endre prioriteringen mellom de ulike innsparingstiltakene?

Til tross for at dette er et spørsmål tilhørende fellesdelen av høringa, presiserer vi at vårt svar knyttes til Innherreds-regionen.

Det er vanskelig å se at man kan innføre mer individuelt tilpassede opplæringstiltak samtidig som man halverer utjevningstilskuddet for Levanger VGS og Steinkjer VGS.

Generelt er det nesten ingen verktøy tilgjengelig for å forstå innsparingsgevinsten ved alle endringene som fylkeskommunen foreslår, bortsett fra en overordnet tabell. I dette høringssvaret har vi gjort vårt beste for å gi konstruktive motforslag. Våre innspill er basert på de mange tilbakemeldingene vi har hentet fra næringslivet, og det vi mener vil være best for våre unge håpefulle og skoler. Det er imidlertid tilnærmet umulig for oss som høringsinstans å se om endringsforslagene, både de som er lagt frem fra fylkeskommunen og de vi presenterer som mulige motforslag, vil gi økte utgifter eller innsparinger. Det mangelfulle datagrunnlaget utgjør derfor en svakhet i høringprosessen.

Vi vektlegger at tilbudet innen yrkesfag IKKE bør kuttes for å spare penger. Næringslivet på Innherred har et umettet behov for arbeidskraft med yrkesfaglig utdanning. Samtidig ser vi viktigheten av at vi får nok ungdom som også velger høyere utdanning, da vi vil trenge øket og spisset faglig kompetanse for å sikre konkurransedyktighet også i fremtiden.

1d. Bør skolene klargjøres for å ha arealer som ivaretar mulighet for fleksibilitet, f.eks. studiesenterfunksjoner, rom for å delta på nettoverføringer, grupperom for samarbeid og lokal veiledning og biblioteksarealer for selvstendig læringsarbeid? Hvordan kan denne fleksibiliteten ivaretas i dagens skolebygg?

Alle nye skolebygg bør bygges for mest mulig fleksibilitet. Endringer i samfunnet skjer stadig raskere, nye yrker som ikke fantes før, vil dukke opp i stadig høyere tempo og strukturendringer i samfunnet fører til at læring vil kunne skje på stadig nye måter.

Fylkeskommunen bør være proaktiv og sette av midler til at skolene kan endre sine arealer og utstyrspark for å kunne tilpasse endringer i næringslivets behov for læreplasser.

1e. Hvordan stiller høringsinstansen seg til de foreslåtte prinsippene for tilbudsplanlegging av videregående opplæring for voksne?

Prinsippene kan være hensiktsmessig på mange måter, men kan gi nye utfordringer. Vårt svar vil i hovedsak gjelde for elever med innvandrerbakgrunn. Nå er over 9% av innbyggerne i Levanger og Verdal innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre (13,9% for Trøndelag), samtidig som arbeidsledigheten er høyest blant innvandrere. Dette tilsier at innvandrere utgjør en solid arbeidskraftressurs som det er viktig å få utdannet for næringslivets behov. 20% av innvandrerne kom til Trøndelag de siste 2 årene og disse må utdannes raskt. Mange har imidlertid et stort omsorgsansvar og kan være lite mobile, sannsynligvis gjelder dette mest for kvinner. Det er derfor svært viktig at det er gode utdanningsløp dimensjonert etter næringslivets behov på de lokale skolene. Samlingsbaserte regionale utdanningsløp kan ende opp med flest menn, og dermed sette kvinnene bakerst i køen, hvis teorien om lav mobilitet og høyt omsorgsansvar blant innvandrere stemmer. Mye av opplæringen er planlagt som nettbasert. Det er da viktig å ta hensyn til den digitale kløften hvor mange innvandrere vil ha langt lavere forutsetning for å mestre stadig høyere digitale kompetanseforventninger, og dermed få større problemer med å gjennomføre slike kurs. Her vil fysiske tilbud på nærskolen være viktig.

I tillegg til innvandrere, retter voksenopplæringen seg mot andre grupper som av en eller annen grunn har havnet utenfor arbeidslivet. Tall fra NAV viser at over 50.000 mennesker står utenfor arbeidslivet i Trøndelag. Voksenopplæringen er et viktig verktøy for å snu disse tallene og få flere mennesker i arbeid.

1f. Hvilke muligheter har arbeidslivet for å skaffe praksisplasser i lærefagene innen modulstrukturert fag- og yrkesopplæring?

Også her presiserer vi at selv om dette spørsmålet tilhører fellesdelen, dreier vårt svar seg om forholdene på Innherred.

Bedrifter og foretak i Levanger og Verdal skal være svært godt rustet til å skaffe praksisplasser til tilbudene ved VGS. Denne oversikten er hentet fra nettsiden www.utdanning.no og viser at Levanger og Verdal samlet har en stor overvekt i antall lærebedrifter og læreplasser vs. Tilsvarende i Steinkjer. Dette gir et bilde av næringsstrukturen i kommunene og bør ligge til grunn for hvilken skole tilbudene bør styrkes på/flyttes til. I dette lyset blir det helt feil å svekke tilbud i Levanger/Verdal til fordel for Steinkjer. Den store overvekten av læreplasser og lærebedrifter i Verdal og Levanger kommer vi tilbake til i senere svar.

Bygg- og anleggsteknikk

Levanger og Verdal har 76 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 45.

Anlegg: Levanger og Verdal har 15 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 8.

Betong: Levanger og Verdal har 7 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 5.

Klima, energi og miljøteknikk: Levanger og Verdal har 9 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 3.
Rørlegger: Levanger og Verdal har 10 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 4.
Tømrer: Levanger og Verdal har 25 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 16.

Elektro og datateknologi

Levanger og Verdal har 22 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 17.

Datateknologi og elektronikk: Levanger og Verdal har 4 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 0.

Elenergi og ekom: Levanger og Verdal har 14 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 15.

Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign

Levanger og Verdal har 17 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 5.

Frisør: Levanger og Verdal har 13 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 4.

Helse- og oppvekstfag

Levanger og Verdal har 21 godkjente lærebedrifter inkludert sykehuset. Steinkjer har 14.

Barne- og ungdomsarbeiderfag: Levanger og Verdal har 17 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 11.

Helsearbeiderfag: Levanger og Verdal har 5 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 2.

Informasjonsteknologi og medieproduksjon

Levanger og Verdal har 4 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 4.

Naturbruk

Levanger og Verdal har 9 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 5.

Restaurant- og matfag

Levanger og Verdal har 19 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 11.

Kokk og servitør: Levanger og Verdal har 13 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 8.

Matproduksjon: Levanger og Verdal har 3 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 3.

Salg, service og reiseliv

Levanger og Verdal har 39 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 32.

Salg og reiseliv: Levanger og Verdal har 27 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 26.

Service, sikkerhet og administrasjon: Levanger og Verdal har 14 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 8.

Teknologi- og industrifag

Levanger og Verdal har 57 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 42.

Arbeidsmaskiner: Levanger og Verdal har 9 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 4.

Automatisering: Levanger og Verdal har 8 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 2.

Bilskade, lakk og karosseri: Levanger og Verdal har 2 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 4.

Industriteknologi: Levanger og Verdal har 14 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 8.

Kjøretøy: Levanger og Verdal har 20 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 15.

Kulde-, varmepumpe- og ventilasjonsteknikk: Levanger og Verdal har 1 godkjent lærebedrift.
Steinkjer har 0.

Kjemiprosess og laboratoriefag: Levanger og Verdal har 2 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 1.

Transport og logistikk: Levanger og Verdal har 18 godkjente lærebedrifter. Steinkjer har 16.

1g. Hvordan kan samarbeid på tvers av videregående opplæring, høyere yrkesfaglig utdanning (fagskolene) og annen høyere utdanning videreutvikles?

Ingen høringsuttalelse

Hørings svar (forts...)

2. Regiondel

Høringsinstansen har tidligere i dette skjemaet valgt at den ønsker å svare på problemstillinger for følgende region:

Innherred

2a. Hvordan stiller høringsinstansen seg til den foreslåtte organisatoriske sammenslåingen av skoler i regionen?

Det næringslivet behøver, er en større bredde i tilbudene samt å sikre allerede eksisterende tilbud. I det arbeidet er nytenkning, velkomment. Det MÅ imidlertid være en prosess som eies og drives av skolene. Vi ser en fare for at det kan være utfordrende for én felles ledelse å fordele tiden godt nok på to skoler. En uønsket konsekvens kan være at den ene skolen vokser på bekostning av den andre, eventuelt med nedleggelse som ytterste konsekvens.

2b. Hvordan stiller høringsinstansen seg til forslaget om å flytte utdanningstilbud mellom skoler for å skape større og bredere fagmiljø?

Feil og usikkerhet i tallgrunnlaget i antall plasser for høringen: INF har forholdt seg til høringsnotatet for Trøndelag og Innherred, samt vedlegg 1, 2 og 3 som fylkeskommunen sendte 15. september med høringen, som viser hvordan antall plasser er tenkt fordelt. Vi har funnet en rekke feil i vedleggene, spesielt i vedlegg 3, som ble rapportert til fylkeskommunen 9. oktober og som kun de siste dagene før høringsfristens utløp har noe blitt korrigert på høringens nettside. Vi har fått delvis oppklarende svar, men det endrer ikke mye på hvordan vi ser på endringsforslaget. Det er uheldig at en høring sendes ut med feil i tallgrunnlaget. Det bemerkes også at tall for voksenopplæring ikke har vært klare og at det derfor er vanskelig å sammenligne utviklingen år for år, det er også uheldig.

Kort oppsummert: INF har forståelse for behovet for innsparinger og effektiviseringer. Imidlertid er det svært vanskelig ut fra dokumentasjonen fylkeskommunen har lagt ved sine endringsforslag, å se bevis på faktisk forventede innsparinger. Flere av endringene fremstår som rene flytteprosesser uten reell økonomisk gevinst. Vi er derfor sterkt imot mange av de foreslåtte endringene, begrunnet og konkludert i et motforslag nedenfor.

Endringsforslaget skaper en stor tyndepunktsvridning mot Steinkjer: Ifølge vedleggene fra fylkeskommunen, skal antall skoleplasser på Innherred økes med 231. Dette kan delvis skyldes at det tas høyde for voksenopplæring, hvor tallene enda ikke er klare. MEN, med alle endringer i tilbudene, ser vi fortsatt at uforholdsmessig mange fag er foreslått samlet på Steinkjer. Der skal antall plasser øke med 232, altså hele økningen i antall plasser på Innherred + 1, som tas fra de fire andre skolene. Levanger VGS er foreslått styrket med 69 plasser og Mære med 28, mens Inderøy VGS svekkes med 11 plasser og Verdal VGS svekkes med hele 87 plasser. Fylkeskommunen viser til at elevtallet på Verdal skal reduseres til 505 plasser. Det er et premiss vi ikke kjøper uten videre, ettersom skolen selv uttaler at de har kapasitet for flere. Det er helt uforståelig at så mange tilbud er foreslått flyttet til Steinkjer, spesielt på bekostning av Verdal VGS og delvis Inderøy VGS, når Steinkjer er den kommunen og skolen som har:

- * størst nedgang i befolkningsframskrivningen de neste mange årene (SSB)
- * størst nedgang i antall elever siste år i hele Trøndelag, mens Inderøy, Verdal og Levanger VGS alle hadde en økning (Trøndelag i tall).
- * hatt en negativ utvikling i sysselsetting siden 2015, mens Levanger, Verdal og Inderøy alle har hatt en positiv utvikling (Trøndelag i tall).
- * størst andel 15-29 åringer som står utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak av alle fire kommunene.

Dette er ikke fakta vi påpeker for å gå i kamp mot Steinkjer. Våre innvendinger på denne tydelige dreiningen av mange utdanningstilbud og skoleplasser til Steinkjer, bunner blant annet i at høringsnotatet på ingen måte forklarer denne strategien som et uttalt ønske fra fylkeskommunen.

Dermed blir det heller ikke gitt noen forklaring fra fylkeskommunen på hvorfor de anser en såpass vesentlig styrking av Steinkjer på bekostning av de øvrige kommunene som klokt eller nødvendig. Vi ser denne dreiningen som uheldig for regionen.

Nedskjæringer er godt beskrevet i høringsnotatet for Innherred, men flere fag som foreslås styrket på Steinkjer er ikke nevnt med ord i notatet. Dette mener vi er uheldig og fordekker informasjon som høringsinstansene da ikke får med seg fra teksten. Av det som ikke er beskrevet i høringsnotatet men som fremgår av vedlegg 3, er at:

* Vg1 Bygg- og anleggsteknikk styrkes med en klasse på Steinkjer

* Vg1 Helse- og oppvekstfag styrkes med en klasse på Steinkjer

* Vg2 Helsearbeiderfag styrkes mer enn dobles på Steinkjer, fra 17 til 45 plasser, mens det beholdes med 15 plasser hver på Levanger og Verdal

Vi kommer tilbake til uttalelser om de forskjellige tilbudene lenger ned.

Pendling og transport: I overskriften til dette spørsmålet brukes "større og bredere fagmiljø" som inngang. I høringsteksten er det vanskelig å se at fylkeskommunen oppnår den ønskede effekten av å flytte rundt på elevplasser. Tvert imot frykter INF at den foreslåtte forflytningen mellom skoler vil føre til at elever ikke velger de linjene de ellers ville hatt på sin nærscole. De unge selv, ved ungdomsråd og elever representert i Skoleutvalgene, uttaler at særlig pendling mellom Levanger/Verdal i sør og Steinkjer i nord, oppleves som utfordrende, blant annet på grunn av manglende transporttilbud. Elever som pendler, rapporterer at transporttilbudet er svært begrenset og at reisene tar mye tid. Dette fører til at hjemmearbeidet faller på tid som ellers ville blitt brukt til aktiviteter og sosialt samvær, dagen blir spist opp og ungdommene blir utslitte og frustrerte.

Det er heller ingenting som tyder på at det nåværende transportsystemet står overfor en (kostbar) utbedring, snarere tvert imot; At det også må spares på samferdsel ligger i luften. Dermed er det nærliggende å tro at elever på Levanger og Verdal heller vil gå for andre- og tredjevalg på nærskolen fremfor å pendle til Steinkjer, og omvendt. Med det som bakteppe er det lite trolig at flyttingen av utdanningstilbud vil styrke fagmiljøene – det er større grunn til å frykte svekkede søkertall til viktige linjer.

For de tilbud som eventuelt må flyttes, er det av avgjørende betydning at fylkeskommunen sikrer en koordinasjon mellom skoleetaten og samferdselsetaten. Dersom det å flytte linjer forutsetter en større andel elever som må transporteres, må tilbudene i skoletransporten økes. Vi minner samtidig om at dette ikke kun gjelder transport fra sentrum, men at mange elever bruker lang tid på å komme seg fra hjemstedet til sentrum før de kan fraktes videre til neste kommune.

I en ideell verden ville vi hatt alle linjer ved alle skoler, slik at alle elever fikk sine valg nær hjemmet. Det forstår vi selvsagt at ikke er gjennomførbart. Likevel er det verdt å merke seg ungdommens uvilje mot å velge utdanning på en skole som ikke er nærskolen. Da restaurant og matfag flytta fra Verdal til Levanger, førte det direkte til en markant nedgang i antall søkere fra Verdal. Det viser at selv avstanden mellom Verdal og Levanger påvirker, til tross for at skolene selv rapporterer en langt større mobilitet mellom Verdal og Levanger enn mellom sørkommunene og Steinkjer. Vår konklusjon er at avstanden mellom Levanger og Verdal påvirker, men ikke i katastrofal grad, mens avstanden til Steinkjer vil være ødeleggende.

Ungdomshelse og gjennomføringsevne: INF anser det som svært viktig for hele utdanningssystemet at kombinasjonsskolene består. Vi mener det er avgjørende for lokalsamfunnet at det er nok relevante tilbud på nærskolene, i koordinasjon med behovet i det lokale næringslivet. Den viktigste

faktoren for å komme ut i arbeidslivet er fullført videregående utdanning. I et nylig oppslag i Trønderavisa ble den nye barne- og familieministeren rystet av negative forskningsfunn fra HUNT om ungdomshelse. Spesielt negativ er utviklingen blant jenter. Vi tror at sentralisering av skoletilbud med økt pendling vekk fra eget nærmiljø, vil føre til flere skolesluttere. En tilhørende konsekvens vil være en økning i antall unge utenfor utdanning og arbeid. Ut fra samfunnsøkonomiske og sosialøkonomiske hensyn, må vi bygge opp et godt system rundt ungdommene slik at flest mulig søker seg til og gjennomfører videregående opplæring. Det er det vårt arbeidsliv behøver, og dette er nærskolene best egnet til å sikre.

Tilgang på læreplasser: Dette er svært viktig for strukturering av de yrkesfaglige løpene. INF har valgt å se på Levanger og Verdal som ett område ettersom transporttilbudet mellom disse to skolene er forholdsvis tilfredsstillende. Mobiliteten blant elever bosatt i Verdal og Levanger synes i tillegg å være ok. I spørsmål 1f) har vi oppsummert godkjente lærebedrifter for alle tilbudte yrkesfag for Levanger/Verdal vs Steinkjer. Det er helt tydelig at andelen lærebedrifter er langt større i Levanger og Verdal enn i Steinkjer. Næringslivet har uttrykt stor bekymring for hvordan skole og praksis kan kombineres når avstanden økes. De frykter et kraftig fall i gjennomføring og motivasjon. De frykter også at elevene i Levanger og Verdal vil velge bort tilbud som er sentralisert til Steinkjer til fordel for andre og tredjevalg. Den største bekymringen er en vesentlig reduksjon i antallet lærlinger, i bransjer som allerede har et større behov enn tilgang. Utdanningen bør i hovedsak skje der læreplassene er for å sikre elevene jobb og bedriftene kvalifisert arbeidskraft.

Frafall av lærekrefter ved flytting av tilbud: Vi er bekymret for at den ganske massive flyttingen av tilbud vil føre til at lærere velger andre jobber lokalt og at det blir utfordrende for fylkeskommunen å erstatte disse, noe som igjen vil føre til forringelse av undervisningens kvalitet i flere fag.

Bærekraftaspektet: INF er svært opptatt av bærekraft. Endringene i tilbudsstrukturen vil kreve massive ombygginger på flere skoler samt nedbygging av velfungerende rom og bygg. I vår verden opplever vi sektormyndighetene som svært strenge voktere av natur og miljø når det gjelder søknader om å skape nye næringsareal, boligareal eller etableringstillatelser. Hvorfor skal ikke bærekraftaspektet være tungtveiende også for disse endringsforslagene? Vi ser ikke bærekraft i planene om å legge ned lokalene til restaurant- og matfag på Levanger VGS, bygge nye rom for å flytte Informasjonsteknologi og mediefag fra Verdal til Levanger, omgjøre planene for den nye idrettshallen under bygging ved Verdal VGS, legge ned kjøretøyavdeling på Verdal VGS, osv. Fylkeskommunen må se på helheten og sammenhengen mellom økonomi, bærekraft og psykososiale forhold for å sikre reelle innsparinger. Etatsvise innsparinger som kutter kostnader på én side, men samtidig øker dem på en annen side, gir ikke mening.

Vårt motforslag for endring i tilbudsstrukturen:

Endringer i 2024-2025

Inderøy videregående skole

* Vg1 Helse- og oppvekstfag fases ut

* Vg1 Studiespesialisering fases ut

Steinkjer videregående skole

* Vg1 Salg, service og reiseliv beholdes som det er, eller fases ut 1)

* Vg2 Hudpleier fases ut

Verdal videregående skole

- * Vg1 idrettsfag beholdes som det er 2)
- * Vg1 Informasjonsteknologi og medieproduksjon beholdes som det er 7)
- * Vg1 Salg, service og reiseliv beholdes som det er, eller samles ved skolen 1)

* Levanger videregående skole

- * Vg1 Restaurant- og matfag beholdes som det er 3)

Endringer i 2025-2026

Inderøy videregående skole

- * Vg2 Studiespesialisering fases ut

Steinkjer videregående skole

- * Vg1 Salg, service og reiseliv beholdes som det er eller fases ut 1)
- * Vg2 Helsearbeiderfag økes til 2, ikke 3 klasser 4)
- * Vg2 Idrettsfag beholdes som det er 2)
- * Vg2 Industriteknologi fases ut ved skolen
- * Vg2 Kjøretøy beholdes som det er 5)
- * Vg2 Salg og reiseliv beholdes som det er eller fases ut 1)
- * Vg2 Service, sikkerhet og admin. beholdes som det er eller fases ut 1)
- * Vg3 Hudpleier fases ut ved skolen

Verdal videregående skole

- * Vg0 Innføringstilbud flyttes til Levanger videregående skole
- * Vg1 Helse- og oppvekstfag økes
- * Vg1 Idrettsfag beholdes som det er 2)
- * Vg1 Teknologi- og industrifag økes med én klasse
- * Vg2 Idrettsfag beholdes som det er 2)
- * Vg2 Industriteknologi økes med én klasse 6)
- * Vg2 Informasjonsteknologi og medieproduksjon beholdes som det er 7)
- * Vg2 Kjøretøy beholdes som det er 5)
- * Vg2 Salg og reiseliv beholdes som det er eller samles ved skolen 1)
- * Vg2 Service, sikkerhet og admin. beholdes som det er eller samles ved skolen 1)
- * Vg3 Idrettsfag beholdes som det er 2)

Levanger videregående skole

- * Vg0 Innføringstilbud overføres fra Verdal videregående skole
- * Vg1 Teknologi- og industrifag beholdes som den er 6)
- * Vg1 Helsearbeiderfag økes til 2 klasser 4)
- * Vg2 Industriteknologi beholdes som det er 6)
- * Vg2 Kokk- og servitørfag beholdes som det er 3)

Kommentarer til endringsforslagene

I april 2023 gjennomførte Innherred Næringsforening, i samarbeid med Inderøy Utvikling, Steinkjer Næringsforum og Snåsa Næringsforum "Arbeidskraft- og omdømmeunderøkelsen 2023". På spørsmålet "Hvilke lokale utdanningslinjer/institusjoner som er viktigst for rekruttering til, samt etter/videreutdanning for, din bedrift i årene fremover?", viste resultatene blant annet at

- * Det er stor etterspørsel etter arbeidskraft med universitetsutdanning, spesielt innen sektorene

industri, tjenesteytende og finans samt helse og omsorg, men også innen bygg og anlegg og andre ikke nevnte bransjer.

* Det var like mange industribedrifter som nevnte restaurant og matfag som bedrifter innen reiseliv og servering, de fleste av disse i Levanger og Verdal.

* Salg, service og reiseliv, samt studiespesialisering når bredest spekter av bransjer

* Mindre fag som pølsemaker, kjøttkjærer, sjåføryrket, AI osv er også nevnt som viktige.

Den samme undersøkelsen viser også at næringslivet på Innherred ønsker

* tettere kontakt med utdanningsinstitusjonene og akademia gjennom næringsforeningene

* hyppigere kartlegging og oppfølging av næringslivets kompetansebehov

* at næringsforeningene holder tettere dialog med fylkeskommunen

* at flere lokale og relevante utdanningstilbud styrkes, med økt fleksibilitet ref omreisende lærere for bolkvis fagutdanning på nærscole også i mindre fag.

* at det jobbes for å lokke hjem unge voksne med universitetsutdanning

Dette har vi med oss når vi nå har vurdert høringsforslaget. Nedenfor er en vurdering av de nummererte tilbudene i vårt motforslag

1) Vg1 Salg, service og reiseliv, samt Vg2 Salg og reiseliv og Vg2 Service, sikkerhet og administrasjon er foreslått samlet på Steinkjer og antall plasser kuttet. Dette vekker bekymring i store deler av vår medlemsmasse. Næringen er en av de største på sørdelen av Innherred og den næringen som raskest kan skape nye arbeidsplasser, men allerede i dag skriker næringen etter lærlinger. Da er det uforståelig at Verdal VGS skal miste dette tilbudet. Spesielt fra Levanger er det ventet langt færre søkere til denne linjen om tilbudet flyttes lengre nord. Vi foreslår derfor at tilbudet opprettholdes som det er. Alternativt, om faget må samles for besparinger, så foreslår vi at hele løpet samles til Verdal.

2) Idrettsfag er foreslått samlet på Steinkjer samtidig som gulvdekket til ny idrettshall støypes på Verdal. Vi kan forstå behovet for å samle fag, men her er vi dypt bekymret. Saken har laget bølger i både idrettskretser, næringsliv og fra miljøer som jobber med utenforskap. For mange urolige ungdommer er ikke realfag nødvendigvis alternativet til studieforbereidende med idrett. Det er nettopp kombinasjonen av mindre teori og mer aktivitet som gjør at de fullfører videregående og at tilbudet nesten ikke har skolesluttere. Det er grunn til å tro at mange i denne gruppen, er individer som ikke bør tvinges over i lang pendling til en skole utenfor sitt nærmiljø. Vi foreslår derfor å beholde tilbudet som det er.

Dersom fylkeskommunen, mot anbefalingene fra de fleste instanser vi har forhørt oss med, likevel insiterer på å opprettholde dette forslaget, må den nye hallen ved Verdal videregående skole behandles som en egen hastesak. I så fall bør fylkeskommunen snarest gå i dialog med næringslivet lokalt om behovet for nye verkstedhaller og utstyr rettet mot fremtiden. At dette blir dyrt og unødig forstyrrende i mange flere år er det ingen tvil. I tillegg frykter vi at skolen forblir en byggeplass i mange flere år enn nødvendig.

Det er mangel på arbeidsfolk med høyere utdanning på Innherred. Å redusere Verdal vgs til en ren yrkesfagsskole ved å fjerne idrettsfag med studiespesialisering, vil ramme næringslivet hardt. Andelen innbyggere på Innherred med høyere utdanning er urovekkende lavt. Valget av idrettsfag framfor en ren studiespesialiserende linje henger ofte sammen med et behov for et komplementært tilbud. Det er ingen grunn til å tro at de som velger studiespesialisering gjennom idrettsfag, vil velge ren studiespesialisering andre steder dersom tilbudet flyttes. Å fjerne tilgangen på studiespesialisering er derfor en meget dårlig løsning med tanke på behovet for ungdom som velger

høyere utdanning. Målet må være at de ungdommene som velger idrettsfag, kommer tilbake til Innherred med en høyere utdanning og kompetanse som næringslivet sårt trenger.

3) Vg1 Restaurant- og matfag samt Vg2 Kokk- og servitørfag bør ikke flyttes fra Levanger til Steinkjer. I tillegg til den foreslåtte flytting av salg, service og reiseliv er det særlig flytting av restaurant og matfag til Steinkjer som opprører næringslivet, inkludert INFs fagråd for reiseliv og opplevelser. Innen restaurant og matfag er et umettelig behov for lærlinger og arbeidskraft i særlig Levanger og Verdal, og næringen frykter at elevene vil velge bort disse linjene dersom de flyttes. Blant annet rapporterer Sykehuset i Levanger en stor bekymring dersom restaurant og matfag skal flyttes, ettersom de rekrutterer et stort antall lærlinger til sine kjøkken.

Veien mellom Levanger/Verdal og til Steinkjer blir for lang. En endring hvor restaurant og matfag flyttes til Steinkjer, vil trolig føre til at bransjen mister enda flere kommende lærlinger, gjennom at elevene fra Verdal/Levanger velger andre retninger. I ei tid hvor ERG-prosjektet står sterkt og Innherred etablerer en nasjonalt sterk posisjon som matregion, vil det være katastrofalt for næringen at færre unge fra Levanger og Verdal kommer til å velge denne studieretningen.

I den tidligere refererte "arbeidskraft- og omdømmeundersøkelsen" som INF gjennomførte blant sine rundt 500 medlemsbedrifter i april, ble "mangel på urban følelse" og mangel på serveringssteder, fremhevet som årsak til at folk takker nei til jobber på Innherred. Styrking av mat/servering i kombinasjon med urbane handlemuligheter og reiselivsopplevelser, er med andre ord essensielt for å styrke bolyst og tilflyttingslyst. En svekking av disse linjetilbudene vil få direkte følger for tilgangen på lærlinger og arbeidskraft, og dermed svekke regionen som helhet.

INF anser det også viktig for Levanger og Verdal å utdanne sine egne ungdommer for å formidle lokale mat/drikke tradisjoner i selveste ERG fylket, hvor Innherred er distriktets matfat. Må næringen hente folk utenifra, frykter aktørene at det på sikt vil skape identitetsløse serveringstilbud uten lokal kunnskap. Midt i landets matfat bør vi styrke utdanningen, ikke svekke den eller flytte den bort fra de største vekstområdene.

INF mener også at argumentasjonen for å flytte RM fagene til Steinkjer fordi naturbruk er en del av verdikjeden, og fordi opplæringen for dette på Mære VGS ligger i Steinkjer kommune, er meget tynn. Levanger VGS har et velfungerende og moderne kjøkken og nærhet til svært mange lærebedrifter.

4) Det er flott at Vg1 Helse- og oppvekstfag, Vg2 Helsearbeiderfag er foreslått styrket. Men: Ifølge vedlegg 3, ser det ut som at Vg2 Helsearbeiderfag skal beholdes med 15 plasser hver på Levanger og Verdal VGS, mens det skal øke fra 17 til 45 i Steinkjer. Enten er dette en av de mange tallfeilene vi tidligere har rapportert for vedlegg 3, eller så er det en uheldig og skjult vridning mot Steinkjer. Hvis Vg2 Helsearbeiderfag total for Innherred skal økes fra 44 plasser til 75 (ref Vedlegg 3), så vil vi foreslå at tilbudet ved Steinkjer VGS økes fra 17 til 30, og at tilbudet ved Levanger VGS økes fra 15 til 30, da det tross alt er sykehuset i Levanger, lokalsykehuset for 100 000 innbyggere i sørdelen av Nord-Trøndelag, som har det største behovet for helsearbeidere.

Å sikre sykehuset og kommunene den helsefaglige arbeidskraften de trenger lokalt er svært viktig for Innherred Næringsforening. Helse Nord-Trøndelag (HNT) vektlegger at helsetjenesten må styrkes der det forventes befolkningsøkning og sykdomsutvikling i befolkningen. Det er gledelig at HNT rapporterer at de nylig har opprettet et lærlingekontor for å øke rekruttering av lærlinger innenfor en rekke fagområder; Helse- og omsorgsfag, helsesekretærer, restaurant og matfag, service og administrasjon, samt for yrkesgrupper og kompetanse som tidligere ikke har vært etterspurt i

sykehusene. Dette styrker argumentet for flere plasser innen en bredde av fag ved Levanger og Verdal VGS.

5) Vg2 Kjøretøy klassen har alltid vært full ved oppstart av skoleåret ved Verdal VGS, ifølge bilbransjen. Bilbransjen står svært sterkt i sørdelen av Innherred og det er stor etterspørsel etter lærlinger og fagarbeidere for dette faget i området. Det er etablert et godt samarbeid mellom skole, opplæringskontor og bedrifter, som gir god formidling til lære plasser. I tillegg er det etablert en god utplasseringsordning i bedriftene gjennom hele skoleåret. Denne unike ordningen kan bli vanskelig å gjennomføre om tilbudet flyttes ut av Verdal. Vi ser heller ikke at det kan spares noe på denne flyttingen da det vil betinge ekstra kostnader for å tilrettelegge for utstyr og areal i verkstedet til dobbel kapasitet. Det er i Verdal og Levangerområdet det er størst formidling av lærlinger og flest lærebedrifter.

6) Vg1 Teknologi- og industrifag bør ikke reduseres fra tre til to klasser på Levanger VGS, ei heller bør Vg2 Industriteknologi fases ut fra skolen. Prosessindustrien er meget sterk i Levanger og det er et stort behov for utdanning fra teknologi- og industrifag i kommunen. Næringen, særlig representert ved Norske Skog på Skogn, rapporterer et høyere behov for lærlinger enn det er inntak for, fra de fleste fagfeltene. Hvis Vg1 tilbudet svekkes ved Levanger VGS kan det bli utfordrende å sikre fremtidig rekruttering til Vg2 Kjemiprosess- og laboratoriefag på sikt om. INF er positive til at utdanningen på Verdal styrkes, men ser ikke hvorfor Steinkjer skal ha dobbelt så mange plasser på Vg1 Teknologi- og industrifag som Levanger, slik det er foreslått gjennom Vedlegg 3.

7) Informasjonsteknologi og medieproduksjon bør beholdes på Verdal VGS. Fylkeskommunens vedtak om å redusere antall studie plasser på Verdal VGS til kun 505 bør absolutt revurderes da skolen har større kapasitet. Unødvendige flyttinger som ikke er ønsket av noen av skolene gir et negativt bærekraftsregnskap med de ombygger dette medfører.

Generelt: Siden fylkeskommunen i høringsnotatet ikke kan vise til faktiske og konkrete forventede innsparinger i de foreslåtte strukturendringene, og dermed ikke gir oss som høringsinstans en mulighet til å se verdien i forslagene, kan ikke INF stille seg bak en strukturendring som helt klart vil ramme både elever og næringsliv. Dette gjelder spesielt den kraftige nedskaleringen av Verdal VGS slik det er foreslått.

2c. Hvordan stiller høringsinstansen seg til de foreslåtte innsparingstiltakene som gjelder reduksjon i tilbudet innen musikk, yrkesfag og spisset toppidrett?

Innherred Næringsforening er glade for den høye andelen av yrkesfag som velges av våre unge, men mener det bør tas grep for å sikre også studieforberedende fag. For at næringslivet på Innherred skal kunne skape de fremtidige yrkene som ikke finnes per i dag, samt styrke seg på forskning, utvikling og innovasjon, må vi sikre oss fremtidige ressurser med høyere utdanning, slik at ikke bare de store byene sitter øverst i verdikjeden. Vi støtter derfor en viss styrking av studieforberedende fag. Ikke på bekostning av yrkesfag, men for å sikre mot at en videre skeivhet oppstår.

2d. Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslåtte fylkestilbud og regiontilbud for videregående opplæring for voksne?

INF stiller seg kritisk til det som fremstår som en utradering av voksenopplæringa ved Verdal videregående skole. Innherred har et enormt behov for arbeidskraft, og en del av løsningen ligger blant voksne som har flyttet til regionen vår og som har behov for voksenopplæring for å komme seg ut i arbeidslivet. Det handler både om flyktninger og innvandrere, og innbyggere som har havnet på utsiden av arbeidsmarkedet av ulike årsaker. Å gjøre det vanskeligere for disse å få opplæring, er ikke en del av løsningen.

2e. Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslått innføring av modulisert fag- og yrkesopplæring (MFY-læreplaner) som eneste tilbud i helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget?

Vi anbefaler at Verdal VGS, som har opparbeidet seg gode erfaringer med MFY forsøket i flere fag, forblir en skole som kan tilby MFY opplæring og dermed kan videreføre kompetanse og gode samarbeidsrelasjoner.

2f. Hvilke utdanningstilbud innen høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler) bør prioriteres i regionen? (Se kapittelet om høyere yrkesfaglig utdanning i fellesdelen av høringsnotatet.)

Ingen høringsuttalelse

2g. Andre forhold som høringsinstansen ønsker å ta opp.

Høringssvaret fra Innherred Næringsforening er underbygd av dialog med et høyt antall medlemsbedrifter. Vi har hatt grundigdialog med hjørnesteinsforetakene i Levanger og Verdal, samt skoleledelsen ved de videregående skolene i Levanger, Verdal og Inderøy. Vi har også hatt dialog med Levanger og Verdal Kommune ved næringsjefer, oppvekstsjefer og politikere, opplæringskontor, skoleutvalg og flere. I tillegg er det gjort dyptgående analyser av tallmateriell vedlagt høringsnotatet, andre statistikker og god bruk av lokal kunnskap. Vi mener derfor at våre svar er solid forankret i næringslivet og hos andre næringsinteressenter for Levanger og Verdal.

INF, ved sitt fagråd bygg, anlegg og industri, etterlyser en større satsing på digitalisering og robotisering/automatisering. Vi finner lite eller ingenting som underbygger ny teknologi, programmering og ny industriell produksjon, og det mangler som en vesentlig brikke i dette forslaget. Uten dette kommer vi oss ikke frem til fremtidens yrker, som ikke er skapt enda.

INFs medlemmer, næringslivet, etterlyser en større vilje til å tenke nytt fremfor å flytte rundt på brikker innenfor et satt system. Næringslivet står parat til å bistå med å finne løsninger hvor bedrifter kan samarbeide med det offentlige i å sikre ungdommer fagutdanning, særlig i praktiske fag. Systemer som er prøvd med hell både i andre land og andre fylker i Norge, står uprøvd i Trøndelag. Det viktigste er at nærskolen kan sikre at flest mulig får og gjennomfører videregående opplæring. På samlingen til kompetanseforum Innherred foreslo INF at flere fagmiljøer kan være mobile slik at elevene kan ta fellesfag på nærskolen og at timeplanen legges opp for intensive perioder med spesialfag, for eksempel ved at fagmiljøet kommer til nærskolen.

Vi oppfordrer fylkeskommunen til å vise mer mot og tenke større, bredere og mer utenfor boksen i søken etter effektivisering. Slik forslaget fremstår nå, er vi redd for at elevenes beste blir en sekundær prioritet til tross for at det kan finnes bedre løsninger. Inviter gjerne næringslivet på idedugnad, mange kan bidra med mer praksis ute hos bedriftene og nye løsninger. Kanskje kan klasserom bygges opp og utstyres hos enkelte bedrifter i en modell som vil være kostnadsbesparende, samtidig som at aktører som det nye katapultsenteret og Midt Norsk Realfag- og Teknologisenter gjerne kan styrkes for å ta mer av den praktiske undervisningen.

Sluttnote: Bedrifter, skolene og fylkeskommunen ønsker alle at elevene skal utdanne seg til å møte næringslivets behov. Vi vet at nærhet til skole gjør at ungdommene tar denne utdanningen. Om det er kjemiprosess, matfag, kjøretøy, industri eller sveisere; utdanning må være der jobbene er. Det har vi vist i oversikt over lærebedrifter og i vårt motforslag.

Vi ber Trøndelag Fylkeskommune lytte til dette kraftige oppropet fra næringslivet på Innherred.